18

J. Ciotkon

MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 14 XI, 1941
popołudniowy.

I

Dotyczące Polski

BOSTON po polsku, 13 XI, g.19.45
Z okazji święta Niepodległości Prezydent Rzeczypospolitej Raczkiewicz udał się do miejsca postoju lotników polskich i udekorował Krzyżem Walecznych kilku lotników, poczem wygłosił krótkie przemówienie.
Z okazji święta Niepodległości rządy Rzeczypospolitej Polskiej i Czechosłowacji ogłosiły wspólną deklarację o utworzeniu federacji polsko-czeskiej po wojnie na zasadach dobrowolnej współpracy. Federacja polsko-czeska będzie czynnikiem pokoju w Europie. /Uwaga: przypuszczać należy, iż wiadomość ta zawiera jakąś nieścisłość redakcyjną w tekście radio-stacji Bostonu, gdyż nie mówi ona jasno o jaką deklarację chodzi./

ZEESEN w języku Afrikaan, 13 XI, g.19.45
Reportaż z podróży po Polsce. We Lwowie za rządów sowieckich ludzie nie mieli odwagi nawet oddychać swobodnie i byli w takiej nędzy materjalnej, że zegarek stanowił rzadkość. Wymagania stawiane pracownikom były wprost dzikie i za parę minut opóźnienia do fabryki można było być wysłanym na Syberję. Rozumiemy teraz dlaczego Hitler musiał oswobodzić Europę od bolszewizmu z którym Churchill i Roosevelt tak skwapliwie zawarli przymierze.

MOSKWA po polsku, 13 XI, g.20.15
Pogadanka o Polsce. Niemcy niszczą życie kulturalne w Polsce, uczeni są pozamykani w obozach koncentracyjnych, szkoły nieczynne. Niemcy prowadzą politykę rabunkową w dziedzinie gospodarczej. W życiu stosują terror, dokonywują obław, rozstrzeliwują ludność. Naród polski stawia opór i prowadzi partyzantkę, stosuje sabotaż i strajki, tajna stacja radiowa wydaje instrukcje. Polska zamieniona została w kolonję. Naród polski jednak żyje i żyć będzie, i walcząc razem ze Związkiem Radzieckim, zdoła zrzucić jarzmo niemieckie.

II

Ogólne

BOSTON po polsku, 13 XI, g.19.45
Prasa japońska gwałtownie atakuje WBrytanję i Stany Zjednoczone.
Z Chin donoszą, że armja chińska liczy obecnie 4 miljony żołnierzy na froncie i 6 miljonów w rezerwie.
Bułgarska prasa przyznaje, że Bułgarzy dokonywują egzekucji Greków w Tracji i Macedonji.
Wczoraj zaaresztowano 40 Kroatów, w tej liczbie kilku członków dawnego rządu Maczka.

ZEESEN po niemiecku, 13 XI, g.16.25
Sprawozdanie ze zjazdu Niemców z zagranicy, który odbywał się w miejscowości Wansee pod Berlinem. Na Zjeździe wygłosił dłuższe przemówienie Gauleiter Boehle, któremu podlega organizacja Niemców zagranicznych. Do Wansee zjechali się przedstawiciele Niemców ze wszystkich krajów Europy. W skład organizacji Auslanddeutsche wchodzą przedstawiciele Niemców z 50 krajów. Głównym zadaniem organizacji jest okazywanie pomocy Niemcom na obczyźnie, przyczem "bezwzględnie przeprowadzona musi być zasada, że Niemcom w obcych krajach nie wolno się wtrącać do spraw wewnętrznych kraju, w którym są gośćmi." Na zjeździe mówiono o pomocy w zakresie skierowywania Niemców z zagranicy do szpitali, sanatorjów i t.d. Podkreślano, że Niemcy zagraniczni korzystają stosunkowo więcej z pomocy socjalnej, niż Niemcy w Trzeciej Rzeszy. Tłumaczy się to tem, że Niemcy w obcych krajach częściej zapadają na zdrowiu, ponieważ organizm ich nie jest przystosowany

do warunków klimatycznych na obczyźnie. Podkreślano również, że przed trzema laty Hitler zażądał w Sudetach, ażeby w przeciągu trzech lat nie było w tym kraju ani jednego rachitycznego dziecka. Po upływie trzech lat żądanie Hitlera zostało spełnione. Organizacja Niemców zagranicznych cieszy się specjalnym powodzeniem i szacunkiem we Włoszech dzięki zorganizowaniu stałych dyżurów na wszystkich większych stacjach kolejowych.

WEICHSELSENDER po polsku, 13 XI, g.15.00

Jak wynika z opowiadań jednego z marynarzy, okręty wojenne Stanów już od miesiąca lutego rb. pływają do Islandji, czyli w strefie objętej działaniami wojennymi. Statek tego marynarza zginął w lipcu roku b. Fakt ten jest dowodem, że Roosevelt na długo przed konferencją z Churchillem, wydał odpowiednie rozkazy swojej marynarce co do pływania w strefie objętej działaniami wojennymi.

Samolot, którym ambasador Litwonow i ambasador STAnów w Związku Sowieckim wylecieli w towarzystwie wyższego urzędnika angielskiego ministerstwa informacji z Kujbyszewa do Techeranu, dotychczas nie przybył do miejsca przeznaczenia. Zachodzi przypuszczenie, że samolot ten doznał awarji z powodu złych warunków atmosferycznych.

Ambasador francuski w Paryżu de Brinon złożył protest wobec rządu angielskiego z powdu bombardowania przez lotnictwo angielskie ludności cywilnej w Afryce północnej. To bombardowanie jest nowym dowodem bezwzględności angielskiej.

We Francji rozpoczęła urzędowanie komisja , mająca na celu uregulowanie życia gospodarczego Francji. Obrady komisji zostały zapoczątkowane odczytaniem orędzia marszałka Petain, który podkreślił ważność przystosowania życia gospodarczego Francji do nowych warunków.

ZEESEN po niemiecku, 13 XI, g.15.50

Odczyt kontradmirała Lutzowa o znaczeniu portów dla Niemiec. Z odczytu wynika, że Niemcy w żadnym razie nie mogą się obejść bez portów holenderskich i belgijskich. Admirał Lutzow twierdzi, że Roosevelt powiedział kiedyś admirałowi Tirpitzowi, iż Rotterdam powinien być portem niemieckim. Nie był to ze strony Roosevelta żaden żart, tylko zdanie Ameryki.

RZYM po rosyjsku, 13 XI

g.16.00 - Waszyngton. Odpowiedź FInlandji na notę Stanów wywarła jaknajgorsze wrażenie w tutejszych kołach oficjalnych. Wyszukują one w tekście odpowiedzi fińskiej zahaczenia , któreby umożliwiło prowadzenie dalszych rozmów.

g.15.15 - Anglicy oficjalnie stwierdzili, że angielska flota powietrzna dorównuje już niemieckiej. Gdyby to było prawdą Anglicy napewno probowaliby dokonać inwazji Europy w chwili, kiedy samoloty niemieckie były zaangażowane na froncie rosyjskim. Co do przechwałek angielskich o nowych statkach, które jakoby Anglicy budują, to powiedzieć można tylko tyle, że Włosi i Niemcy też budują statki.

g.16.05 - Anglja zawarła pakt ze Stalinem już półtora roku temu, natychmiast po upadku Francji. Już wówczas Churchill doszedł do wniosku, że pobitą armję francuską zastąpić należy na kontynencie inną armją, która chciałaby walczyć za interesy Anglji. Od tego czasu Stalin przygotowywał się do wzięcia udziału w wojnie. Układ Churchilla ze Stalinem przewidywał oddanie na pastwę Stalinowi nietylko Rosji, lecz wszystkich krajów wschodniej Europy. Prześladowania religijne, narodowościowe i polityczne, których dopuszcza się Stalin wobec ludności , popierane są przez Anglję. Armja sowiecka jednak już nie istnieje, a niebezpieczeństwo, jakie groziło Europie od strony Rosji, jest wobec tego zażegnane.

g.15.15 - Pogadanka pt.:Tak zwany zachodni front angielski. Dla oceny sytuacji obecnej należy wychodzić z założenia, że najważniejszy atut angielski - armja sowiecka - z powodu którego Anglja nie zaprzestała wojny w roku ubiegłym, obecnie już nie istnieje i nie będzie istniał przez czas dłuższy. Anglja chciałaby przyjść z pomocą Związkowi Sowieckiemu przez utworzenie drugiego frontu na zachodzie, ale jest to niemożliwe z powodu przykrego wspomnienia o Dunkierce. Anglja usiłuje zastąpić front lądowy frontem powietrznym, w który oprócz Anglików nikt nie wierzy,, nawet sami bolszewicy, bo front powietrzny nie może ich uratować. Zasady taktyku angielskiej w tej wojnie były następujące:Anglicy uważali, że zwycięży ten, kto wygrywa ostatnią bitwę , pomimo przegrania szeregu innych bitew. Niemcy, wygrywając jedną bitwę po drugiej wyczerpywali swoje zaso-

by i obecnie musi nadejść czas, kiedy W.Brytanji łatwo będzie pokonać Niemcy. Widzą jednak teraz Anglicy, że ta taktyka zawiodła i muszą przystąpić do czynnej walki, ponieważ tracą ostatniego sojusznika. Jednak ta czynna walka odbywa się w skromnych rozmiarach: tylko w powietrzu i tylko nocą. Ofenzywa powietrzna jest mało skuteczna o czem świadczy fakt, że w ciągu jednej nocy Anglicy stracili 37 bombowców w nalocie, w którym brało udział około 300 samolotów. Jakże to wygląda skromnie w porównaniu z nalotami niemieckimi na Londyn, w których brało udział do tysiąca samolotów.

Anglicy chwalą się również, że zniszczyli pewną ilość naszych statków. Pomimo to korzystamy jak chcemy z naszego morza, które zamknięte jest natomiast dla floty angielskiej zarówno ze strony Gibraltaru jak i Aleksandrji.

REICHSSENDER po rosyjsku, 13 XI, g.21.30

W Kujbyszewie panuje olbrzymie oburzenie wśród korespondentów zagranicznych na skutek aresztowania przez władze sowieckie korespondenta amerykańskiego Willsona za nadanie depeszy do prasy amerykańskiej, w której dziennikarz ten donosił o tragicznym położeniu bolszewików.

MOSKWA po rosyjsku, 13 XI, g.19.30

Wydział humanistyczny Uniwersytetu w Leningradzie przygotowuje wydanie kilku książek. Mają się ukazać obszerne prace o niemieckim militaryźmie w przyszłości i dobie obecnej oraz o Piotrze Wielkim i Słowianach. Również wyjdzie książka o Janie Żyżce.

STARA GWARDJA po rosyjsku, 13 XI, g.18.45

Audycja transmitowana z Kaukazu. Gen Milnikow przemawiał po przejściu na stronę Leninowców i po ewakuacji Krymu. W czasie natarcia Niemców na pozycje Perekopu wybuchło na Krymie powstanie Tatarów, których oddziały atakowały garnizon Perekopu od tyłu, co uniemożliwiło obronę umocnień perekopskich.

Gen Pronin, dowódca 34 armji sowieckiej, został rozstrzelany za niewykonanie rozkazu, polegającego na wstrzymaniu ofenzywy niemieckiej. Tak samo został rozstrzelany jego następca.

Wezwanie by nie zapominać, że Stalin zdradził sprawę socjalizmu i dzisiaj już broni tylko swojej władzy. Wczoraj zawarł układ z Hitlerem i przyczynił się do zniszczenia setek tysięcy robotników angielskich, a teraz zawarł układ z Anglikami. Jest to człowiek niekonsekwentny, jutro może zawrzeć układ z Papieżem.

BELGRAD po rosyjsku, 13 XI, g.17.15

Anglicy spodziewali się, że Niemcom zabraknie nafty i, że na skutek tego Niemcy będą zmuszone zaprzestać wojny. Rachuby te nie ziściły się: Rumunja produkowała przed wojną 6.6 miljonów tonn nafty, a obecnie ta produkcja dochodzi do 8 miljonów tonn rocznie. W roku 1938 jedna fabryka nafty syntetycznej w Niemczech produkował jeden miljon tonn. Obecnie powstało w Niemczech szereg nowych fabryk paliwa syntetycznego. Ponadto Niemcy korzystają z kopalń nafty w Polsce, Chorwacji i na Węgrzech. Również sporo Niemcy znaleźli nafty na okupowanych obszarach Związku Radzieckiego. Wszystko to pozwala im nie redukować konsumpcji nafty dla potrzeb wojennych.

LAHTI po rosyjsku, 14 XI, g.8.10

Turcy z zainteresowaniem śledzą operacje na Krymie i podkreślają, iż los floty czarnomorskiej jest przesądzony. Trzy okręty sowieckie, które przybyły do portu tureckiego, zostały internowane.

BRATYSLAVA po rosyjsku, 13 XI, g.21.45

Donoszą z Kujbyszewa, iż Litwinow i Łozowski nie zgodzili się, by bolszewicy wystąpili z ofertą do rządu fińskiego w sprawie pertraktacji pokojowych.

AP donosi z Chicago, iż Stalin ponownie zwrócił się do Ameryki o szybką pomoc w sprzęcie wojennym, pszenicy i różnych produktach żywnościowych.

Do Gotlandu przybyła sowiecka łódź motorowa, na której znajdowali się

trzej oficerowie sowieccy. Jest to nie pierwszy wypadek ucieczki oficerów sowieckich do Szwecji.
WEdług gazety Obnowa między Stalinem a Woroszyłowem, Ždanowem i Timoszenką wynikły ostre nieporozumienia.
Na Kaukazie wybuchły liczne powstania.
18 bm. został obalony pro-sowiecki rząd w Mongolji.

III

Z ostatniej chwili

NEW YORK CBS po angielsku, 14 XI, g.14.00
Admiralicja Stanów zakończyła przygotowania do uzbrojenia statków handlowych. W Waszyngtonie podkreśla się, że Prezydent jako najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych ma prawo nakazać flocie wojennej konwojowanie statków aż do portów państw wojujących. Zmiany Ustawy Neutralności podpisane będą w poniedziałek przez vice-prezydenta Wallace, a następnie przez Prez. Roosevelta i we wtorek większość floty handlowej Stanów, liczącej 6 miljonów tonn rozpocznie transporty sprzętu wojennego do WBrytanji, Rosji i Chin. Prezydent Roosevelt dał wyraz swemu zadowoleniu z uchwalenia zmian , telefonując do przewodniczącego Izby R eprezentantów S.Rayburna. W Waszyngtonie podkreślają, że większość została uzyskana dzięki głosowaniu za zmianami 22 republikan. Senator Wheeler oświadczył, że opozycja jest dość silna , by zapobiec wciągnięciu Stanów do wojny.
Jak dotąd nie ma żadnej reakcji ze strony Berlina na zmianę Ustawy Neutralności . Agencja Domei wypowiada pogląd, że zmiany zaostrzają sytuację na Atlantyku i Pacyfiku oraz stosunki między Ameryką i Japonją.
Rząd japoński złożył wniosek o dodatkowe kredyty nadzwyczajne w wysokości czterech miljardów jen. W ten sposób wydatki nadzwydzajne Japonji od wybuchu wojny japońsko-chińskiej wzrosną do 26 miljardów jen.
Kurusu oczekiwany jest w St. Francisco za trzy godziny.
Wybitny znawca Dalekiego Wschodu twierdzi, że droga Burmańska jest łatwa do obrony natomiast trudna do atakowania.
Do Waszyngtonu nadeszła wiadomość o wielkiej bitwie morskiej, jaka rozegrała się między flotą Stanów a niemieckimi okrętami nawodnymi i podwodnymi w której Niemcy ponieśli klęskę. Brak jest szczegółów , w szczególności nie wiadomo , czy flota poniosła jakie straty. Z lakonicznych doniesień wynika iż zatopiono szereg niemieckich łodzi podwodnych oraz nowy typ niemieckiego okrętu wojennego, służącego za bazę dla małych ścigaczy, których również cały szereg zatonął.
Z Moskwy nadchodzą wiadomości o sensacyjnych sukcesach sowieckich na froncie centralnym, m.i. o odebraniu 20 wsi na odcinku Kalinina. a także o przerwaniu linji niemieckich pod Leningradem.
Samolot, wiozący Litwinowa i ambasadora Steinhardta, wylądował w jednym z portów perskich na morzu Kaspijskim.

KAIR po polsku, 13 XI, g.17.50
: Sprawozdanie z konferencji prasowej Premiera i Naczelnego Wodza gen Sikorskiego jaka miała miejsce w poselstwie polskim w Kairze dnia 12 bm. /Uwaga:Ponieważ sprawozdaaie zamieszczono w Dzienniku Polskim nie zawiera szeregu ustępów , ogłoszonych przez rozgłośnię w Kairze poniżej podane jest sprawozdanie według m materjału otrzymane drogą nasłuchu./
Na wstępie konferencji gen. Sikorski podziękował dziennikarzom , iż wśród zawczasu przedstawionych mu pytań nie ma pytań kłopotliwych lub niedyskretnych oraz prosił o nie zadawanie mu dlaszych pytań w toku konferencji.
Na pytanie czy Naczelny Wódz uda się do Rosji celem nawiązania kontaktu z dowództwem organizowanej tam armji polskiej, generał Sikorski oświadczył, iż nie jest jeszcze rzeczą zdecydowaną czy pojedzie do Rosji. Zależy to od dalszej realizacji umów z 30 lipca i 15 sierpnia bm.Rozmowy na ten temat są w toku i sprawa będzie rozstrzygnięta pod koniec bieżącego miesiąca. W związku z formą pytania gen. Sikorski podkreślił, iż celem jego podróży do Rosji nie byłoby nawiązywanie kontaktu z dowództwem organizowanej tam armji posliekiej. Dowódca tej armji gen. Anders jest podwładnym Naczelnego Wodza , przez niego wyznaczonym i gen Sikorski

posiada stały kontakt z dowództwem armji polskiej w Rosji. Naczelny Wódz zaapelował do dziennikarzy, by układ sowiecko-polski traktowany był z należytą powagą. Układ ten stanowi zakręt w historji obu narodów.

Stosunki polsko-sowieckie nie są prostym problemem. Przez długie lata Polska toczyła walkę z Rosją. Obecnie nawiązane zostały przyjazne stosunki. Sądzę, oświadczył gen. Sikorski, że te dobre stosunki będziemy mieli. Zależy to od dobrej woli obu stron, zaś ta dobra wola istnieje. Potrzebę tego rozumie cały niemal Naród Polski , stojący za mną i moim rządem - podkreślił gen. Sikorski.

Polska nie była przygotowana do wojny , ale musiała stawiać opór wobec zbójeckiego napadu. Byliśmy wojskowo osamotnieni. Armja nasza przegrała na skutek nierówności sił, sił w ludziach i sprzęcie wojennym. Ale Naród Polski pokonany w polu nie ugiął się i nie ugnie. Trwa w oporze wobec napastnika nikczemnie gnębiącego kraj.

Już po zakończeniu działań wojennych Niemcy wymordowali w Polsce 82 tys. ludzi. Zamknięto 75% kościołów, wszystkie muzea i bibljoteki oraz szkoły średnie i wyższe. Miljon osób wysiedlono. Oto nikczemne rezultaty działalności najeźdźcy.

Dziś wszystkie kraje okupowane dzielą nasz los i wstępują w ślady Polski w oporze wobec wroga. My cierpimy najdłużej . Lecz tylko szaleniec może myśleć, że zdoła zniszczyć naród 30-to miljonowy, pełny sił i dynamizmu.

Żołnierz Polski walczy i będzie walczył wszędzie , gdzie tylko to jest możliwe. Polskie siłyzbrojne lądowe,morskie i powietrzne liczą w W.Brytanji i na Bliskim Wschodzie 48 tys. ; w Rosji w rejonie koncentracyjnym armji polskiej znajduje się 60 tys. żołnierzy, a jeżeli warunki techniczne na to pozwolą, co cyfra ta dojdzie do 150 tys. W Rosji przebywa obecnie 2 miljony Polaków. Żołnierz polski chce się bić, należy mu to umożliwić.

/dalszy ciąg sprawozdania zapowiedziany jest na dziś. - W powyższym sprawozdaniu z powodu całkowitego przejściowego zaniku fali, a tym samym niemożności odbioru musiałb być pominięty środkowy ustęp sprawozdania. Dotyczył on , jak się zdaje , kampanji wrześniowej w Polsce./